

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 1 бет	СІҚЖ Редакция 3

ҚАЗАҚСТАН-АМЕРИКАНДЫҚ ЕРКІН УНИВЕРСИТЕТІ

ҚАЗАҚСТАН-АМЕРИКАНДЫҚ ЕРКІН УНИВЕРСИТЕТІНІҢ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ СТАНДАРТЫ

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 2 бет	СІҚЖ Редакция 3

МАЗМҰНЫ

1	Қолдану саласы	3
2	Терминдер, анықтамалар және қысқартулар	3
3	Жауапкершілік және өкілеттіктер	5
4	Жалпы ережелер	5
5	Стандарт принциптері	5
6	Жауапкершілік және корпоративтік басқару	7
7	Академиялық адалдық	8
8	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы-университеттің комплаенсы	9
9	Қорытынды ережелер	12

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 3 бет	СІҚЖ Редакция 3

1. Қолдану саласы

1.1 Қолдану аясы «Қазақстан – Американдық еркін университеті» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің (бұдан әрі-Университет) осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты (бұдан әрі – Стандарт) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес университеттің, оның қызметкерлерінің, профессор-оқытушылар құрамының және оқушылардың функцияларын жүзеге асыру және құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде университеттің қызметі қолданылады.

1.2 Стандарттың ережелері мен талаптарын сақтау университеттің құрылымдық бөлімшелері, лауазымды тұлғалары, барлық қызметкерлері мен білім алушылары үшін міндетті болып табылады.

1.3 Стандартта көзделген университеттегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, анықтау және жолын кесу шаралары мен тәсілдері толық болып табылмайды.

1.4 Стандарт талаптарын орындамау қызметкер мен білім алушыны «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шектерде, өзге жағдайларда әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылыққа тәртіптік жауаптылыққа тарту үшін негіз бола алады.

1.5 Университет қызметкерлері мен білім алушыларының стандарттың сақталуын бақылауды университеттің комплаенс-офицері, факультет декандары, кафедра меңгерушілері, құрылымдық бөлімшелердің басшылары жүзеге асырады.

2. Терминдер, анықтамалар және қысқартулар

2.1. Осы құжатта «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесі. Талаптар және қолдану жөніндегі нұсқаулық» ISO 37001:2016 халықаралық стандарттарына сәйкес терминдер мен анықтамалар келтірілген.

2.2. Осы құжатқа қатысты қысқартулар мен анықтамалар:

ӘБП - әкімшілік-басқару персоналы;

Мүдделер қақтығысы-университет қызметкерінің немесе лауазымды тұлғасының жеке қызығушылығы олардың лауазымдық міндеттерін бейтарап атқаруына әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін жағдай;

Корпоративтік мәдениет және этика - бұл университетке тән құндылықтар, принциптер, мінез-құлық нормалары және көзқарастар;

Сыбайлас жемқорлық – бұл жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді заңсыз пайдалануы өзіне не үшінші тұлғаларға пара

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 4 бет	СІҚЖ Редакция 3

беру, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру жолымен пара беру;

Парақорлық – бұл белгілі бір игіліктер мен артықшылықтар алу мақсатында қызметтік жағдайын пайдалана отырып қандай да бір іс-әрекеттер жасау (не жасамау) орнына заттарды, сыйлықтарды, ақшаны және өзге де материалдық құндылықтарды ұсыну, уәде беру, беру, қабылдау, сондай-ақ қызметтер көрсету.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі – бұл ұсыныстың, уәденің, ұсыныстың, қабылдаудың немесе кез-келген түрдегі (қаржылық сияқты) заңсыз артықшылықты талап етудің ықтималдығы мен ауырлығының жиынтығы (тікелей немесе делдалдар арқылы, орналасқан жеріне қарамастан, өзі жауапты қызмет шеңберінде әрекет ететін немесе әрекеттен бас тартатын адам үшін ынталандырушы ынталандыру немесе сыйақы ретінде қолданыстағы заңнаманы бұза отырып).

Сыбайлас жемқорлық жағдайы-бұл сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықты жүзеге асырудың жеке фактісі.

Сыбайлас жемқорлық қаупі-сыбайлас жемқорлық оқиғасына әкеп соғуы мүмкін мән-жайлар немесе қызмет.

Сыбайлас жемқорлық оқиғасы-бұл сыбайлас жемқорлық оқиғасына әкелуі мүмкін жағдайларға немесе адам қызметінің процесіне байланысты туындайтын оқиға.

Жеке пайда-бұл ақша, өзге де мүлік, оның ішінде мүліктік құқықтар, мүліктік сипаттағы қызметтер немесе қызметкердің өзі үшін де, оның отбасы мүшелері, жақын туыстары және/немесе қызметкердің жеке мүдделілігі байланысты өзге де тұлғалар үшін қандай да бір пайда (артықшылықтар) түрінде табыс алу мүмкіндігі, ал сондай-ақ, қызметкер өзара байланысты болуы мүмкін заңды тұлғалар (фирмалар) үшін;

ПББ - персоналды басқару бөлімі.

Плагиат – бұл басқа біреудің еңбегінің қорғалатын нәтижелерін, академиялық, ғылыми, зерттеу, публицистикалық және аналитикалық қызметтің нәтижелерін қасақана немесе абайсызда, толық немесе ішінара заңсыз пайдалану, иемдену немесе билік ету, ол нақты автор ретінде өзі туралы жалған мәліметтерді басқа адамдарға жеткізумен бірге жүреді;

Сыйлық - затты не берушіге немесе үшінші тұлғаға мүліктік құқықты (талапты) өтеусіз беру немесе сыйлаушы немесе үшінші тұлғалар алдындағы мүліктік міндеттен босату;

ПОҚ - профессор-оқытушылар құрамы;

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу-бұл сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу жолымен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі;

Қызметкер - университетпен еңбек қатынастарында тұратын және еңбек шарты бойынша жұмысты тікелей орындайтын тұлға;

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 5 бет	СІҚЖ Редакция 3

Жасыру - академиялық өнімдегі жалған мәліметтерді жосықсыз ұсыну туралы ақпаратты жасыру және жасыру; зерттеулер мен эксперименттердің деректері мен нәтижелерін ауыстыру; зерттеу барысында алынған жалған ақпаратты ұсыну;

Көшіру - бұл біреудің зияткерлік өнімін көшіруді көздейтін білім алушының немесе қызметкердің жосықсыз әрекеті;

СТ – стандарт.

3. Жауапкершілік және өкілеттіктер

3.1 осы Стандарт Ғылыми кеңестің шешімімен бекітіледі.

3.2 осы Стандарттың мазмұнына комплаенс офицері жауап береді.

3.3 осы құжаттың құрылымы мен ресімделуін университеттің Ғылыми кеңесі айқындайды.

4. Жалпы ережелер

4.1 Осы Стандарт «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына сәйкес әзірленді және Университет қызметінің барлық салаларында тыйым салу, шектеулер мен рұқсаттар жүйесін білдіреді.

4.2 Стандарттың мақсаты университетте ашықтықты қамтамасыз ету, сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алу, құқықтық сауаттылықты және университет қызметіндегі сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті арттыру болып табылады.

4.3 Стандарттың міндеттері:

- функционалдық міндеттерді жүзеге асыру кезінде университет әкімшілігінің, профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын және жауапкершілігін қалыптастыру;
- сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың жағымсыз салдарының алдын алу;
- қызметкерлер, ПОҚ және оқушылар арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті дамыту;
- университет қызметінің тиімділігін және оның білім беру қызметтері нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін арттыру.

5. Стандарт принциптері

5.1. Университеттің ашықтық принципі.

Университетте қолданыстағы заңнаманың, ҚР нормативтік актілерінің және университеттің ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес оқу орны, оқытушылар мен қызметкерлер туралы ақпараттың қолжетімділігі қамтамасыз етілген:

- 1) Университеттің ресми интернет-сайтында және әлеуметтік желілерінде;
- 2) Университеттің қызметі туралы БАҚ-тағы жарияланымдар;

Мүдделі тараптардың ақпаратқа құқықтарын жүзеге асыруда және ақпарат беруде Университет тиісті хабарлау әдістерін қолданады:

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 6 бет	СІҚЖ Редакция 3

- 1) ақпараттық агенттіктер мен БАҚ көмегімен ақпаратты ашу;
- 2) Университеттің ресми сайтындағы жарияланымдар арқылы ақпаратты жеткізу;
- 3) баспасөз конференциялары, көпшілік алдында сөз сөйлеу және мүдделі тұлғалармен жеке кездесулер кезінде хабардар ету;
- 4) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де қолжетімді тәсілдермен жүзеге асырылады.

5.2. Университеттің қол жетімділік принципі.

Университет қызметінің мақсаттары, міндеттері, жоспарлары мен нәтижелері қарапайым және түсінікті түрде ұсынылады.

Түсіндірмелерді дайындау кезінде іс жүзінде маңызды ережелерді барынша айқындау және түсіндіру үшін инфографика, презентациялық материалдар, бейне және аудио жазбалар, анимациялық материалдар, зияткерлік карталар және т.б. пайдаланылады.

«Қол жетімділік және түсінікті» механизмін іске асырудың әсеріне қол жеткізу үшін келесі байланыс арналары қолданылады:

- 1) жаппай атаусыз коммуникациялар: университеттің ресми интернет-сайты, теледидар, баспасөз, сыртқы жарнама, әлеуметтік желілер, сауалнама;
- 2) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл тақырыбы бойынша семинарлар, дәрістер, кездесулер, форумдар өткізуді көздейтін атаулы коммуникациялар.

5.3. Азаматтық қоғамды тарту принципі.

Университетте қоғамдағы азаматтық белсенділікті (студенттік белсенділікті) әртүрлі нысандар арқылы, соның ішінде еріктілік пен қайырымдылық арқылы дамыту үшін қолайлы жағдайлар жасалған.

Студенттерді дамыту орталығы қоғамдық өмірдің барлық салаларын қозғайтын көптеген студенттік бастамалардың дамуын ынталандыру бойынша жүйелі және ауқымды жұмыс жүргізеді.

Университеттің құрылымдық бөлімшелері белсенді жұмыс істейді: Ғылыми кеңес, Қамқоршылық кеңес, олар Университет қызметкерлері мен білім алушыларының білім беру саласын, ішкі тәртіпті, этикалық талаптарды және академиялық адалдық қағидаттарын бұзғаны үшін тәртіптік істерін қарау үшін құрылған.

5.4. Есеп беру принципі.

Университетті басқару бойынша шешімдер қабылдау процесінде ашықтықты арттыру үшін ПОҚ және студенттік қоғамдастық өкілдерінің Университеттің Ғылыми Кеңесінің жұмысына қатысуы қамтамасыз етілді.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 7 бет	СІҚЖ Редакция 3

6. Жауапкершілік және корпоративтік басқару

6.1. Осы Стандартта Корпоративтік басқару ашықтық пен есептілікті қамтамасыз ету, оның беделін нығайту және барлық процестерді басқарудың ашық жүйесін құру мақсатында университет қызметінің тиімділігін арттыру құралы ретінде қарастырылады.

Университеттегі корпоративтік басқару әділдікке, адалдыққа, жауапкершілікке, ашықтыққа, кәсібилікке және құзыреттілікке негізделген.

Корпоративтік басқару құрылымы университет қызметіне мүдделі барлық тұлғалардың құқықтары мен мүдделерін құрметтеуге негізделеді және университеттің табысты қызметіне, оның ішінде оның құндылығының өсуіне, қаржылық тұрақтылықты қолдауға және білім алушылар мен қызметкерлер үшін сыбайлас жемқорлыққа нөлдік төзімділікті дамыту бойынша нақты азаматтық ұстанымды қалыптастыруға ықпал етеді.

6.2. Университетте корпоративтік мәдениетті дамыту, ашықтық пен есептілікті қамтамасыз ету, беделді нығайту және барлық процестерді басқарудың ашық жүйесін құру мақсатында ішкі нормативтік-құқықтық актілер әзірленіп, бекітілді: ҚАЕУ-ге қабылдау қағидалары, Академиялық адалдық кодексі, ПОҚ мен қызметкерлерді аттестаттау қағидалары, қарыз алудың бар-жоғына тексеру жүргізу қағидалары, ауыстыру және қалпына келтіру қағидалары, академиялық ҚАЕУ саясаты.

6.3. Университеттің алқалы органы – Қамқоршылық кеңес құрылды және жұмыс істейді.

- Қамқоршылық кеңес Университеттің тиімді жұмыс істеуі мен дамуына жәрдемдесу, халықаралық деңгейдегі білім беру, ғылыми және мәдени орталық ретінде Қазақстанның қоғамдық-саяси өміріндегі ҚАЕУ рөлін арттыру мақсатында құрылады.

- Қамқоршылық кеңес Қоғамдық-консультативтік орган ретінде әрекет етеді, университеттің перспективалық даму мәселелерін шешуге қатысады.

- Қамқоршылық кеңес өз жұмысын тиісті оқу жылына әзірленетін бекітілген жоспар негізінде ұйымдастырады.

- Қамқоршылық кеңестің құрамы 1 жыл мерзімге сайланады және мүшелердің тақ санынан тұрады.

- Қамқоршылық кеңестің құрамына құқық қорғау органдарының, атқарушы биліктің, бұқаралық ақпарат құралдарының, қоғамдық бірлестіктер мен қауымдастықтардың, меншік нысанына қарамастан кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің, оның ішінде шетелдік, университет түлектерінің, ата-аналарының, білім алушыларының қауымдастығы өкілдері кіруі мүмкін

- Қажет болған жағдайда оның құрамына өзгерістер енгізілуі мүмкін. Ғылыми кеңестің отырыстары кемінде екі айда бір рет өткізіледі.

- Қамқоршылар кеңесін- «Co-serve International» білім беру ұйымының президенті Маршалл Кристенсен басқарады.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 8 бет	СІҚЖ Редакция 3

6.4. Қамқоршылық кеңестің қызметі осы орган қарайтын мәселелер тізбесін нақты ажырата отырып, Ережемен регламенттелген.

6.5. Стандарттың сақталуына дайындығын көрсету:

- университетте әзірленген, қызмет пен процестердің ашықтығын реттейтін құжаттар стандарттың сақталуына дайын екендігін көрсетуі керек;

- Университет ұйымның барлық нормативтік және өзге де құжаттарында, өзінің бұқаралық ақпарат құралдарында, интернет-ресурстарында, күнделікті қызметінде Стандарт нормаларын сақтау бойынша өзінің міндеттемесін айқын және біржақты атап көрсетеді.

7. Академиялық адалдық

7.1. Академиялық адалдық-бұл жазбаша жұмыстарды орындау, емтихандарға жауап беру, академиялық персоналмен, оқытушылармен және білім алушылармен қарым-қатынаста өз ұстанымын білдіру кезінде оқушының оқудағы адалдығын білдіретін моральдық-адамгершілік нормалар, қағидаттар мен құндылықтардың жиынтығы

7.2. Білім алушылардың оқу-білім беру және ғылыми-зерттеу процестеріндегі академиялық адалдығының, олардың жеке адалдығы мен өз оқуы үшін жауапкершілігін дамытатын негізгі қағидаттары:

- 1) адалдық - білім алушылардың бағаланатын және бағаланбайтын жұмыстарды адал, мұқият орындауы. Адалдықтың негізгі компоненттері-еңбекқорлық пен адалдық.

- 2) автордың және оның құқықтық мирасқорларының құқықтарын қорғауды жүзеге асыру-біреудің сөзін, ойларын дұрыс беру және бағаланатын жұмыстарда ақпарат көздерін көрсету арқылы авторлық құқық объектісі болып табылатын туындылардың авторлығын тану және оларды қорғау;

- 3) ашықтық-білім алушылар мен ПОҚ және оларға теңестірілген адамдар арасында ашықтық, өзара сенім, ақпарат пен идеяларды ашық алмасу;

- 4) білім алушылардың құқықтары мен бостандықтарын құрметтеу-пікірлер мен идеяларды еркін білдіру құқығы;

- 5) теңдік - әрбір білім алушының осы қағидаларды сақтау жөніндегі міндеті және оларды бұзғаны үшін тең жауапкершілік.

7.3. Университетте академиялық адалдықты ілгерілетудің негізгі критерийлері:

- 1) білім беру және зерттеу процесінің негізгі құндылығы болып табылатын Академиялық адалдық;

- 2) осы Стандарттың, ҚАЕУ Академиялық адалдық кодексінің ережелерін сақтау;

- 3) білім алушылардың жазбаша жұмыстарының барлық түрлерін плагиат тұрғысынан тексеру. Плагиат мәніне тексеру жүргізу қағидалары мен тәртібі «университет - білім алушы» өзара іс-қимыл жүйесіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмауға, білім алушылардың сұраныстарын шешудің тиімділігі

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 9 бет	СІҚЖ Редакция 3

мен жеделдігін арттыруға, қызметтерді алу уақытын едәуір қысқартуға мүмкіндік беретін плагиатқа қарсы рәсіммен айқындалған;

4) ҚАЕУ Академиялық адалдық кодексіне сәйкес білім алушының академиялық адалдық қағидаттары мен стандарттарын бұзғаны үшін жауапкершілігі;

5) оқу нәтижелерін әділ және объективті бағалау жүйесі шеңберінде білім алушыларға жоғары талаптар қою;

6) Академиялық адалдық қағидаттары мен стандарттарын, Академиялық адалдық кодексіне сәйкес өзара құрмет пен әділдікті сіңіретін тәлімгер ретінде оқытушының жоғары жауапкершілігін қамтамасыз ету;

7) академиялық адалдықты ілгерілету және қорғау университеттегі барлық білім алушылар мен қызметкерлердің өзара күш-жігерінің нәтижесі болып табылатынын мойындау;

8) университеттің әрбір білім алушысы мен қызметкерінің Академиялық адалдық қағидаттарын сақтау бойынша жүктелген міндеттемелерін адал орындауы.

7.3. Осы Стандарт бойынша мынадай теріс қылықтар академиялық парасаттылық деп танылады – бұл плагиат, алдау, қайталау, бұрмалау, жасыру және сөз байласу, сондай-ақ басқа да сыбайлас жемқорлық көріністері.

8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы-университеттің комплаенсы

8.1. Парасаттылықты ілгерілету келесі принциптерге негізделген:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты мен менеджмент жүйесін әзірлеу, енгізу, қолдау, талдау және жақсарту бойынша тұрақты жұмыс;

2) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жүйелі негізде бағалауды жүргізу-жылына бір рет;

3) университеттің комплаенс-қызметіне тиісті жауапкершілік пен қажетті өкілеттіктер бере отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы нормаларды сақтаудың ішкі қызметінің болуы;

4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету үшін қажетті процестерді жоспарлау, енгізу, талдау және басқару;

5) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін басқару үшін қаржылық және қаржылық емес бақылау тетіктерін енгізу;

6) сыйлықтарды ұсынуды, беруді немесе қабылдауды, шығыстарды төлеуді, қайырымдылықтарды төлеуді және басқа да пайда алуды болғызбау мақсатында тетіктерді енгізу;

7) паракорлықтың болжамды немесе орын алған жағдайлары немесе кез келген сыбайлас жемқорлық бұзушылықтар, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесіндегі әлсіздіктер туралы университеттің комплаенс-офицеріне (тікелей не тиісті үшінші тарап арқылы) адал ниетпен немесе негізделген болжаммен персоналды көтермелейтін және мүмкіндік беретін рәсімдерді енгізу;

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 10 бет	СІҚЖ Редакция 3

8) салауатты әлеуметтік ортаны қалыптастыру және Университетте сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік үшін білім алушыларды Университетті басқару процесіне тарту.

8.2. Университеттің, оқытушының, қызметкердің және білім алушының құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезіндегі тыйымдар, шектеулер мен рұқсаттар:

1) оқытушы, қызметкер әдептілік пен парасаттылықтың, адамгершілік пен адамгершіліктің үлгісі, сыбайлас жемқорлықтың, тәртіпсіздік пен жауапсыздықтың кез келген көріністеріне принципті қарсылас болуға тиіс;

2) оқытушы, қызметкер өз қызметінің негізгі бағыттарының бірі ретінде білім алушылармен тәрбие жұмысын, олардың білімі мен мәдениетіне, патриотизмге тәрбиелеуге қамқорлығын айқындауға тиіс;

3) оқытушы, қызметкер сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне қарсы іс-қимыл жасауға және оның профилактикасы жөнінде шаралар қолдануға міндетті;

4) оқытушы, қызметкер өзінің кәсіби міндеттерін орындаудағы жеке үлгісімен білім алушыларға сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуді көрсетеді, қазақстандық қоғам мен мемлекеттің жалпыға бірдей танылған адамгершілік қағидаттары мен нормаларына негізделген моральдық құндылықтар, міндеттемелер мен адал мінез-құлық талаптары жүйесін насихаттайды;

5) оқытушы, қызметкер өзінің әріптестері мен білім алушыларының кәсіби қызметінде және бағалауында адал және бейтарап болуға, лауазымдық міндеттерін атқару кезінде олардың ықпалына тәуелсіз болуға, басқалар тарапынан қызметтік әдеп нормаларын бұзу фактілерінің жолын кесуге, өз тарапынан мұндай бұзушылықтарға жол бермеуге тиіс;

6) оқытушы, қызметкер өзінің қызметтік өкілеттіктерін жүзеге асыру кезінде өз міндеттерін орындауға байланысты ешқандай материалдық игіліктерді, көрсетілетін қызметтерді және өзге де артықшылықтарды қабылдамауға міндетті;

7) оқытушы, қызметкер мүдделер қақтығысына жол бермеуге, олар туындаған кезде заңнамаға сәйкес оларды жою жөнінде шаралар қолдануға міндетті;

8) оқытушы, қызметкер өзі немесе үшінші тұлғалар үшін пайда алу мақсатында білім беру және өзге де қызметтерді жүзеге асыру кезінде қызметтік жағдайын пайдаланбауға міндетті;

9) оқытушы, қызметкер университеттің іскерлік беделін бағалауға, университеттің құқықтары мен заңды мүдделеріне қайшы келетін немесе зиян келтіретін қызметке қатысудан бас тартуға, оның ар-намысы мен беделін түсіруге кез келген әрекеттің жолын кесуге міндетті;

10) оқытушы, қызметкер Қазақстан Республикасы Конституциясының, Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің, «Білім туралы», «Ғылым туралы» Қазақстан Республикасы Заңдарының, Қазақстан Республикасының Сыбайлас

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 11 бет	СІҚЖ Редакция 3

жемқорлыққа қарсы және өзге де заңнамасының талаптарын мүлтіксіз сақтауға міндетті;

11) оқытушы, қызметкер ҚР заңдарында тәртіптік, әкімшілік не қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеуге міндетті;

12) оқытушы, қызметкер мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу мақсатында ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбауға міндетті;

13) оқытушы, қызметкер өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде әдепті, ресми мінез-құлық нормалары мен қағидаларын сақтауға, Стандарттың, академиялық саясаттың, Академиялық адалдық кодексінің және университеттің басқа да ішкі нормативтік құжаттарының ережелерін мүлтіксіз орындауға міндетті.

8.3. Университет білім алушыларының міндеттері:

1) Қазақстан Республикасының лайықты азаматы, таңдаған мамандығы бойынша кәсіпқой болуға ұмтылуға, өз бойында жеке тұлғаның үздік қасиеттерін дамытуға;

2) оқытушыны адам және жеке тұлға ретінде құрметтеуге, бұл ретте оқытушының өз міндеттерін адал атқаруына кедергі келтіретін қандай да бір жеке, мүліктік, қаржылық және өзге де мүдделердің ықпалына байланысты кез келген іс-әрекеттерді болғызбауға;

3) оқыту процесінде адалдыққа, немқұрайлылыққа және жосықсыз болуға жол берілмейді деп есептей отырып, оқытуға және білімді бақылаудың барлық нысандарына адалдықпен қарауға;

4) сыбайлас жемқорлық көріністеріне төзбейтін әдептіліктің, мәдениет пен моральдың үлгісі болуға;

5) әдептің, моральдың, адамгершіліктің жалпыға бірдей танылған нормаларын сақтауға, білім алушылардың академиялық адалдық Кодексінің және университеттің басқа да ішкі нормативтік құжаттарының ережелерін мүлтіксіз орындауға;

6) Қазақстан Республикасының заңдарында тәртіптік, әкімшілік не қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеуге міндетті.

8.4. Университет қызметкерлерінің өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдер қабылдау кезіндегі міндеттері:

1) университет басшылығына не тікелей басшысына белгілі болған сыбайлас жемқорлық фактілері туралы, мүдделер қақтығысының туындауы, қызметтік міндеттерін атқару кезінде жеке мүдделілігі туралы, Сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына көндіру және сыйлықтар алу туралы баяндауға;

2) қызметтік міндеттерін атқару кезінде жеке және пайдакүнемдік мүдделерін басшылыққа алмауға;

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 12 бет	СІҚЖ Редакция 3

3) әріптестер мен басшыларға өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын, қызметтік бейтарап шешім қабылдауы мүмкін заңсыз өтініштермен жүгінуден бас тартуға;

4) басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеуге және көтермелемеуге;

5) әріптестеріне, университет басшылығына сыйлықтар бермеуге және қызметтік өкілеттіктерін пайдалана отырып, мүліктік пайда, игілік не артықшылық алу үшін қызметтік емес қызметтер көрсетпеуге;

6) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу мақсатында таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбауға;

7) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың профилактикасында белсенділік танытуға;

8) әріптестерінен жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету;

9) орындау үшін алынған өкімнің заңдылығына күмәнданғаны туралы тікелей басшыға дереу жазбаша нысанда хабарлауға міндетті;

10) егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына тартылса, жоғары тұрған басшылыққа жүгінуге;

11) қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде әріптестер мен білім алушылардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайды пайдаланбауға;

12) басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүрлемеуге;

13) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөнінде жан-жақты шаралар қабылдауға;

14) қызметтік емес немесе жеке тапсырмаларды орындау үшін қарамағындағылар мен білім алушыларды тартуға жол бермеуге міндетті.

9 Қорытынды ережелер

Университет осы Стандарт бұзылған деп санауға негіз бар университет қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары осы Стандартты бұзған немесе бұзуға ықтимал мүмкіндігі бар адамдар туралы тікелей басшыларға немесе комплаенс-офицерге дереу хабарлайды деп күтеді.

Стандарт ережелерін түсіндіру және мазмұны бойынша сұрақтар туындаған жағдайда нақты консультациялар алу үшін өз басшыңызға немесе комплаенс-офицерге жүгіну керек.

Университет осы стандарттың талаптарын сақтауға немесе университетке осы стандарттың ережелерін бұзғаны туралы хабарлауға байланысты университеттің бастамасы бойынша бірде-бір қызметкер жауапкершілікке тартылмайтынына және өзге де қолайсыз салдарларға тап болмайтынына кепілдік береді.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	Күні 19.05.2023 ж.
	Қазақстан-Американдық еркін университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты 13 беттен 13 бет	СІҚЖ Редакция 3

ҚАЗАҚСТАН-АМЕРИКАНДЫҚ ЕРКІН УНИВЕРСИТЕТІНІҢ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ СТАНДАРТЫ

Ақпараттық басылым

© Қазақстан-Американдық
еркін университеті, 2023

070018, г. Өскемен қаласы, М. Горький көшесі 76
тел. (7232) 50-50-10, 50-50-15
АҚШ-тағы кеңсе: 44490 SE Phelps Rd., Sandy, OR
e-mail: kafu_ukg@mail.ru
web: www.kafu